

priradoznanske vsebine) brezplačno. Denar se pošilja »Muzejskemu društvu za Kranjsko« v Ljubljani.

Stanley in njegovo potovanje po Afriki. V Ljubljani. Tiskali in založili J. Blaznikovi nasledniki. 1892. 122 str. Cena 20 kr. — Vsebina lične knjižice je razvidna iz naslova. Brez dvojbe se bode hitro omilila po svojem živem in zanimivem pripovedovanju, vendar bi želeli, da so se zatrle nekatere jezikovne hibe. Ker je delce (prevod) namenjeno zlasti mladini in preprostem národu, nepotrebne so do malega vse tuje besede, katere čitamo kaj pogostoma. Sicer bodi knjižica toplo priporočena.

Stabat Mater. Naša dična »Glasbena Matica« je dne 24. in 27. sušca proizvajala najslavnejše delo češkega skladatelja A. Dvořaka »Stabat Mater« za soli, zbor in orkester, op. 58. Ako pomislimo, da bi bilo še pred nekaterimi leti v Ljubljani do cela nemogoče izvesti takšno monumentalno skladbo, in sicer izvesti zgolj z domačimi močmi, tedaj moramo zavzeti obstati pri teh koncertih in iskreno častitati našemu glasbenemu zavodu na njega prekrasnem napredku in uspehu. Danes nam seveda še ni mogoče priobčiti obsežnega poročila, pač pa bode »Ljubljanski Zvon« v prihodnji številki svojim čitateljem podal obširnejšo oceno, pisano s strogo glasbenega stališča. To pa moramo vsekakor poudarjati že sedaj, da se je gospod *M. Hubad*, najodličnejši dirigent, kar jih je kdaj vodilo naše pevske zборе, z rečenima koncertoma oslavil pred vsem slovenskim svetom in izven mejâ naše zemlje! Gospod Hubad vodi oba pevska zbora »Glasbene Matice« z jekleno roko, ne plašeč se nobenih težav in ne trpeč nobenega polovičarstva; njega zasluga je, da se pri nas vzbuja zmisel in ljubezen do visoke glasbene umetnosti, in samo tako je bilo mogoče, da se je skladba Dvořakova proizvajala in tudi poslušala, rekli bi, z ono iskreno pobožnostjo, ki se zamaknjena topi v veličastne glasbene lepote. Zabeležujemo še, da je zbor gospâ in gospodičin poklonil svojemu pevovodji lovorjev venec s prekrasnimi trakovi, na katerih so zapisana imena vseh sodelujočih pevk, in sklepamo svoje začasno poročilo s ponosnim prepričanjem, da se je slovensko petje dne 24. in 27. sušca vzpelo na vrhunec glasbene umetnosti.

Slovensko gledališče. Meseca sušca so bile v deželnem gledališči te-le slovenske predstave: dne 1. sušca burka »Čevljar baron«, dne 5. sušca prvikrat »Krivopri-sežnik«, ljudski igrokaz v treh dejanjih, spisal L. Anzengruber, preložil J. K.; dne 8. sušca veseloigra »Trije klobuki«, dne 11. sušca spevoigra »Teharski plemiči«, dne 16. sušca veseloigra »Bratranec« in opera »Cavalleria rusticana«, dne 19. sušca opera »Cavalleria rusticana« in veseloigra »Starinarica«, končno dne 22. sušca prvikrat »Le pa Vida«, drama v petih dejanjih, spisal *dr. J. Vošnjak*. — Anzengruberjev »Krivopri-sežnik« se je predstavljal na korist učitelju, režiserju in igralcu »Dramatičnega društva«, *g. Ignaciju Borštniku*, in je uspel sosebno krasno. Imeli smo že pogostoma priliko naglašati izredne zasluge *g. Borštnika* za slovensko gledališče; kakó jih ceni in čišla naše občinstvo, to je ta večer poleg vencev pač razločno dovôlj pokazala viharna pohvala, ki je zvenela *g. beneficijantu* od vseh strani. Predstavo zabeležujemo med najboljše v vsi gledališki dôbi, bodisi kar se tiče dela samega, bodisi gledé igranja. — Pri obeh predstavah Mascagnijeve opere je sodelovala kot gost gospodičina *Mařenka Volnarova* s češkega gledališča v Plznu s sijajnim uspehom. Takih ovacij, kakeršne je priredilo občinstvo tej umetnici (prve mu gostu slovenskega gledališča) sosebno pri drugi predstavi, ni bilo še nikoli v našem gledališči. Gospodičina Volnarova je pela Santuzzo nenavadno krasno; nje glas je takisto zvonek v nižjih kakor višjih ležah, predavanje izrazovito, lepo nijansirano, nje igra se ponaša z veliko mimiko. Upajmo, da je nismo videli zadnji-krat! — *Dr. Vošnjakovi* »Lepi Vidi«, s katero se je završila letošnja gledališka dôba, zajeta je snov iz jednakoimenovanega *Jurčičevega* romana, vendar jo je izvel gospod

pisatelj dôkaj samostojno. Nečemo tukaj podrobno razpravljati tega najnovejšega dramatiškega dela, ker se je to zgodilo že drugjé; povedano bodi le to, da ima »Lepa Vida« mnogo lepih prizorov, ki bi se dali zbrati v dovršeno dramo s tremi dejauji. Marsikaj je pač tudi slabo podprto, v obče pa priča »Lepa Vida« o lepi nadarjenosti g. dr. Vošnjaka za dramatiško stroko. Dr. Vošnjak je sploh dandaues jedini pisatelj, ki kaj storí za razvoj slovenske dramatike. Občinstvo je vzprejelo »Lepo Vido« jako prijazno. —

Izpregovorimo končno še nekoliko besed o letošnji gledališki dôbi sploh. Dramatično društvo je priredilo vsega skupaj 49 predstav. Med temi je bilo novih devet dram in veseloiger, namreč »Veronika Deseniška«, »Pokojni Toupinel«, »Naša kri«, »Starinarica«, »Drugo lice«, Valenska svatba«, »Fedora«, »Krivoprisežnik« in »Lepa Vida«, čuli pa smo med novostimi tudi jedno opero (»Cavalleria rusticana«), jedno spevoigro (»Teharski plemiči«) in jedno opereto (»Svatba pri svetilnicah«). Izmed novoupriporjenih del so bila tri izvirna, kar pa se je predstavljalo preloženih, ta so iz večine stalne vrednosti, takó sosebno opera »Cavalleria rusticana« in drame »Valenska svatba«, »Fedora« in »Krivoprisežnik«. Sodelujočih članov »Dramatičnega društva« je bilo pri drami iz začetka 13 angažiranih, 26 neangažiranih, opera je štela 7 solistov in v zboru 12 pevcev in 13 pevk. Splošni uspeh je takšen, da smo za sedaj lahko zadovoljni z njim; za prihodnjo dôbo se je nadejati, da ukrene »Dramatično društvo« marsikaj, kar le povzdigne ugled slovenskega gledališča. Repertoar bode boljši, obsežnejši; igralno osebje se utegne pomnožiti, spopolniti. Iskrena naša želja je, da »Dramatično društvo« vsestranski pripravljeno nastopi novo dôbo; takisto pa naj igralno osebje vestno in marljivo uporabi svoje počitke!

Drugi glasbeni večer »Glasbene Matice« dné 4. m. m. se je kakor prvi večer odlikoval z lepim, umetniško izbranim vzporedom. Prva točka je bila Beethovnova sonata za klavir in vijolino, op. 12.; v nji sta pokazala gg. *Baudis* in *Hoffmeister*, kakó se znata vglobiti v klasiško glasbo. Nato je g. *Hoffmeister*, čegar visoka izobraženost v klavirski igri je itak splošno znana, igral tri lepe skladbe, in sicer Chopinovo nokturno v H-duru, Paganini-Schumannovo etudo in Schumannovo romanco. — Sosebno zanimljiva je bila nastopna točka, Bendlova »Razrušena ljubezen«, čveteroglasen ženski zbor po narodni češki pesmi s spremljevanjem klavirja. Gospé in gospodičine so pod vodstvom g. *Baudisa*, ki se je izkazal spretuega dirigenta in vodil petje na občo zadovoljnost, pele tako vrlo, da se je moral zbor ponoviti. Koncértanta sta jih počastila s cvetičnimi darili. Zbor »Razrušena ljubezen« je bil za Ljubljano novost; umevno je torej, da je tembolj zanimal vse poslušalce. Kot četrto točko smo čuli Riesovo arijo in Joachim-Brahmsov ogerski ples šte. 3 za vijolino in klavir. Dočim je g. *Baudis* proizvajal arijo iskreno in s polnim tonom, dokazala je njega interpretacija ogerskega plesa, da takisto dobro pogodi sentimentalni značaj, kakeršen je položen v ta glasbotvor. Končna točka, Smetanov duo za klavir in vijolino »Iz domovine« je kakor Beethovnova sonata dovršena komorna skladba in je izredno ugajala. — V obče moramo reči, da je uredila vzpored večša roka, ki je poskrbela za vredne točke, prijetno izpremembo in primerno stopnjatev. Zato je upati, da se naše občinstvo rado udeleži tudi tretjega in poslednjega večera ter tako pokaže, da priznava trud g. *H. Baudisa*, prireditelja lepih teh večerov.

Iz odborove seje »Matice Slovenske«. Potrdi se zapisnik poslednje seje. — Predsednik prof. *Levec* se spominja umršega predsednika kanonika *Marna*, in staroste odborovega dr. *Ferneja Zupanca*, ki je bil odlikovan s Frančišek-Jozefovim redom. — Na predlog ravnatelja *Wiethalerja* se sklene izvoliti novega predsednika šele po občem zboru. —